

### U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **B. D. H.**, so sídlom H., IČO: X., proti žalovanej **A. D.**, bývajúcej v H., zastúpenej JUDr. M. M., advokátom advokátskej kancelárie so sídlom v B., **o zaplatenie 25 230,10 eur (760 082,-- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 7 C 90/2004, na dovolanie žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 8. decembra 2008 sp.zn. 8 Co 49/08 takto

### r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

### O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Humenné rozsudkom z 24. januára 2008 č.k. 7 C 90/2004-361 zaviazal žalovanú uhradiť žalobcovi 300 182,50 Sk s 12,5 %-ným úrokom z omeškania z dlžnej sumy od 28. októbra 2003 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Rozhodnutie odôvodnil tým, že medzi žalobcom a žalovanou bola v minulosti uzatvorená zmluva o nájme nebytových priestorov v bytovom dome A. na N. S. v H., ktorú žalobca vypovedal a nájomný vzťah bol skončený dňom 28. februára 2001, žalovaná však užívala nebytové priestory bez právneho dôvodu až do 28. novembra 2003. Za užívanie nebytových priestorov po skončení nájmu platila nájomné podľa pôvodných zmlúv a to za prevádzku lekárne 15 730,-- Sk štvrťročne, za prevádzku predajne výpočtovej techniky 862,-- Sk mesačne. Bezdôvodným užívaním nebytových priestorov vznikla žalobcovi škoda vo forme ušlého zisku, ktorú vyčíslil na sumu 760 082,-- Sk. Súd prihliadol na námietku premlčania vznesenú žalovanou a nepriznal ušlý zisk za obdobie od 1. marca 2001 do 21. januára 2002, výšku

ušlého zisku za obdobie od 22. januára 2002 do 28. novembra 2003 vyčíslil sumou 600 365,- Sk, ktorú s poukazom na ustanovenie § 450 Občianskeho zákonníka znížil na polovicu, t.j. na sumu 300 182,50 Sk. Poukázal na ustanovenia § 100 ods. 1, § 106 ods. 1, § 420 ods. 1, § 442 ods. 1 a § 450 Občianskeho zákonníka. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Prešove rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil rozsudkom z 8. decembra 2008 sp.zn. 8 Co 49/08. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi, do rúk jeho zástupcu, náhradu trov odvolacieho konania v sume 16 948,- Sk. Potvrdenie rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní a vec je v ňom posúdená správne aj po právnej stránke. V odôvodnení svojho rozhodnutia podrobnejšie uviedol, z akých dôvodov dospel k tomuto záveru.

Rozsudok odvolacieho súdu napadla žalovaná dovolaním, ktoré odôvodnila tým, že „rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k porušeniu zákona, nakoľko odvolací súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a nebolo dostatočne zdôvodnené, čím bola účastníkovi konania, t.j. žalovanej odňatá možnosť pred súdom konať.“ V odôvodnení dovolania bližšie rozoberala skutkový a právny stav veci. Žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť, žalobu v plnom rozsahu zamietnuť a zaviazat' žalobcu nahradit' jej trovy súdneho konania.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol tento mimoriadny opravný prostriedok žalovanej odmietnuť, lebo nie je procesne prípustný.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho

prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade dovoláním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy nižšieho stupňa viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Vzhľadom na uvedené, dovolanie žalovanej by bolo prípustné iba vtedy, ak by konanie, v ktorom bol napadnutý rozsudok vydaný, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Uvedené ustanovenie totiž ustanovuje, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak je konanie súdu, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie vydané, je postihnuté niektorou z väd uvedených v predmetnom ustanovení. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala

možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalovaná dôvod prípustnosti jej dovolania tvrdí vo vade spočívajúcej v odňatí možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Naplnenie znakov tejto vady vidí v tom, že „rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k porušeniu zákona, nakoľko odvolací súd neúplne zistil skutkový stav veci, pretože na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a nebolo dostatočne zdôvodnené, čím bola účastníkovi konania, t.j. žalovanej odňatá možnosť konať.“ Žalovanou takto vymedzené dôvody dovolania ale nenapĺňajú pojmové znaky vady konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký vadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. V zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv (napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom - § 41 O.s.p., nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy - § 44 O.s.p., vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali - § 123 O.s.p., byť predvolaní na súdne pojednávanie - § 115 O.s.p., na to, aby im bol rozsudok doručený do vlastných rúk - § 158 ods. 2 O.s.p.).

O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalovanej znemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

Pokiaľ ide o námietku žalovanej spochybňujúcu úplnosť zistenia skutkového stavu veci, či nesprávnosť skutkových zistení, treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 O.s.p. dôvodom dovolania nemôže byť samo osebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O.s.p.)

a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) vád. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O.s.p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci, nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejme z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom konaní podľa ustanovenia § 243a ods. 2, in fine O.s.p. (arg. „dokazovanie však nevykonáva“).

Žalovaná v dovolaní namieta, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnú normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Dovolací súd nepovažuje za dôvodnú naostatok ani námietku nedostatku odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorú žalovaná uplatnila ako ďalší dôvod dovolania. Rozsudok

odvolacieho súdu v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p. obsahuje presvedčivé zhodnotenie skutkového stavu i jeho následné právne posúdenie v zmysle príslušných ustanovení hmotnoprávnych predpisov. Rozhodnutie odvolacieho súdu nie je svojvoľné, zjavne neodôvodnené, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Iba skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s právnym názorom vysloveným v napadnutom rozhodnutí, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (pozri napr. I ÚS 188/2006).

Zo všetkých uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovanej proti potvrdzujúcemu výroku napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nemožno vyvodit' ani z § 237 O.s.p.

Žalovaná navrhla zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako celok. Pokiaľ dovolaním napadla výrok tohto rozsudku o trovách konania, smeruje jej dovolanie proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (viď § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Ustanovenia odsekov 1 a 2 ale neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach

týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O.s.p.). Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. teda vylučuje prípustnosť dovolania žalovanej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách. Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku nebola preukázaná procesná vada konania zakladajúca zmätočnosť, nemožno prípustnosť dovolania proti tomuto výroku vyvodit' ani z § 237 O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodit' zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní nebola žalovaná úspešná a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalobcovi (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd ale žalobcovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 9. septembra 2009**

**JUDr. Ladislav Górasz, v. r.  
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Nina Dúbravčíková